

Κόχραν και Τζωρτζ: Οι βρώμικοι πράκτορες... «Σωτήρες»

Γράφει ο: Σπύρος Αλεξίου

Στο βιβλίο της Ιστορίας της Γ΄ Λυκείου όσο κι αν ψάξει κανείς δε θα βρει την παραμικρή αναφορά στα ονόματα Τ. Κόχραν και Ρ. Τζωρτζ, ούτε καν στον χρονολογικό πίνακα του βιβλίου με τα σημαντικά γεγονότα της Επανάστασης του 1821. Περίεργο, ειδικά αν αναλογιστούμε πως πρόκειται για εξέχοντες «φιλέλληνες». Μάλιστα το Ελληνικό κράτος διόρισε, με απόφαση της Γ΄ Εθνοσυνέλευσης της Τροιζήνας, τον μεν Κόχραν Αρχιναύαρχο του Ελληνικού Στόλου (με διάταγμά της 3ης Απριλίου 1827) στη θέση του ναυάρχου Αν. Μιαούλη και τον Τζωρτζ Αρχιστράτηγο (με διάταγμα της 15ης Απριλίου 1827) στη θέση των Κολοκοτρώνη και Καραϊσκάκη.

Η σιωπή της επίσημης ιστορίας γίνεται κραυγαλέα αν δούμε και τους πανηγυρισμούς του Ελληνικού κράτους για τη μεγάλη «επιτυχία»: Γράφει η «Γενική Εφημερίς της Ελλάδος» στο φύλλο της 9ης Μαρτίου 1827: «Η ευχή της Ελλάδος επληρώθη. Ο ΛΟΡΔΟΣ ΚΟΧΡΑΝ ΗΡΘΕ. Τούτο ηύχοντο από πολλού να ακούσωσιν οι Έλληνες και ιδού το μανθάνωσιν τώρα επισήμως... Τα προσδωκόμενα λαμπρά και μεγάλα κατορθώματα αυτού θέλουσι να μας δώσει πολλάκις αφορμήν εις το να μιλήσωμεν περί αυτού πλατύτερον»!

Τόσο απαρατήρητοι πέρασαν, ώστε σήμερα να μην υπάρχει καν αναφορά; Καθόλου! Οι δύο Άγγλοι στρατιωτικοί έπαιξαν αποφασιστικό ρόλο στην στρατιωτική έκβαση της Επανάστασης και αξίζει να δούμε και ποιοι ήταν και να παρουσιάσουμε αυτά που η επίσημη ιστορία κρύβει. Και όπως θα δούμε, έχει σοβαρούς λόγους!

Ο «θαλασσινός» Λόρδος Κόχραν

Ο Τόμας Κόχραν, κόμης του Νταντόναλντ, γεννήθηκε στο Annsfield το 1775. Το 1793 διορίστηκε στο Βρετανικό Ναυτικό. Την περίοδο των Ναπολεόντειων πολέμων κυβερνούσε κουρσάρικο καράβι του Αγγλικού στόλου. Ας μην ξενίζει η, φαινομενική, αντίφαση. Ο Κουρσάρος δεν ήταν, τυπικά, πειρατής! Στους πρώτους αιώνες της σύγχρονης εποχής, ήταν ο ιδιώτης που σε περίοδο πολέμου λάμβανε από τις νόμιμες αρχές ενός κράτους το δικαίωμα να λαφυραγωγεί εμπορικά πλοία που έφεραν εχθρική σημαία. Ήταν δηλαδή ένας «επίσημος» πειρατής. Ο Κόχραν διακρίθηκε ιδιαίτερα στον ρόλο αυτόν και πήρε το προσωνύμιο «Le Loup des Mers», Λύκος της Θάλασσας. Φυσικά το προσωνύμιο έδειχνε και τι ακριβώς έκανε ο ... Λύκος, το σίγουρο είναι πως συγκέντρωσε τεράστια

προσωπική περιουσία! Από τα λάφυρα του θεάρεστου έργου του συγκέντρωσε μέσα σε δύο μόνο μήνες, 75.000 χρυσές λίρες!

Το μέλλον του διαγραφόταν λαμπρό, η κοσμοκράτειρα Αγγλία, από την εποχή του «σερ» Φρανσις Ντρέκ, ήταν γενναιόδωρη με αδίστακτους υπηρέτες της. Το 1806 εκλέγεται βουλευτής του Γουεστμίνστερ, ενώ αποκτά φήμη ως «εφευρέτης» πολεμικών εκρηκτικών, φήμη που κορυφώνεται στις συγκρούσεις της Κριμαίας το 1812. Λεπτομέρεια: ο πατέρας του Κόχραν είχε βιομηχανία επεξεργασίας υποπροϊόντων του άνθρακα για την κατασκευή εκρηκτικών! Ο Κόχραν όμως ήταν άπληστος και η απληστία του έθιξε τα συμφέροντα των ισχυρών. Καλός ήταν για να στέλνει στον πάτο της θάλασσας ή να ανατινάξει φουκαράδες, όχι όμως και να στήνει χρηματιστηριακές κομπίνες! Η Γηραιά Αλβιόνα διαχρονικά έχει αρχές (...).

Το 1814, μαζί με τον θείο του Andrew Cochrane-Johnstone και άλλους κερδοσκόπους αγόρασαν κρατικά χρεόγραφα «Omnium» αξίας 1.100.000 λιρών. Στις 21 Φεβρουαρίου του 1814, ξημερώματα Κυριακής, διέδωσαν την εξής φήμη: «Οι συμμαχικές δυνάμεις νίκησαν, εισήλθαν στο Παρίσι και σκότωσαν τον Ναπολέοντα Βοναπάρτη».

Η επαλήθευση των γεγονότων αυτών ήταν δύσκολη καθώς στην Μάχη επικρατούσε ομίχλη, άρα δε λειτουργούσε ο οπτικός τηλεγράφος με τη Γαλλία, και τα πλοία δεν μπορούσαν να ταξιδέψουν. Στις 22 Φεβρουαρίου του 1814, ημέρα Δευτέρα, λόγω των καλών νέων περί επικείμενης ειρήνης, επιτεύχθηκε άνοδος των τιμών στο Χρηματιστήριο, και ειδικότερα των χρεογράφων «Omnium» που είχαν αγοράσει. Ο Κόχραν κι η παρέα του πούλησαν σε αστρονομικές τιμές όμως το συνωμοτικό τους σχέδιο αποκαλύφθηκε. Καταδικάστηκε σε 1 χρόνο φυλακή, καθαίρεση και δημόσια διαπόμπευση!

Στην Αγγλία πλέον δεν είχε μέλλον και όταν βγήκε από τη φυλακή έγινε διεθνής μισθοφόρος. Το 1818 αναλαμβάνει αρχηγός του στόλου της Χιλής. Αποτυγχάνει και από «διεθνιστής επαναστάτης» θα βρεθεί μισθοφόρος του αντιβασιλέα της Βραζιλίας Ντον Πέτρο μα τον βαρύνδουπο τίτλο «Μαρκήσιος Μαρανχάο». Τον έδιωξαν κακήν κακώς κι από κει και επιστρέφει στην Αγγλία το 1825, ακριβώς την εποχή που δινόταν το Β΄ Δάνειο στην Ελλάδα. Στο στοιχείο του ο Κόχραν, με μεσολάβηση του τραπεζίτη Ρικάρντο έρχεται σε επαφή με τους εκπροσώπους της Ελληνικής κυβέρνησης Ορλάνδο και Λουριώτη και «αποδέχεται να αγωνισθεί υπέρ της Ελλάδος»! Η «αποδοχή» αυτή κόστισε στον πεινασμένο Ελληνικό λαό 57.000 χρυσές λίρες, οι 37.000 προκαταβολή.

Αυτά ήταν για τα πρώτα έξοδα. Από την κατασκευή 5 ατμοκίνητων πολεμικών, ο Κόχραν και οι συν αυτώ έφαγαν περίπου 160.000 χρυσές λίρες. Το καταπληκτικό ήταν πως η παραγγελία δόθηκε στα ναυπηγεία Γκαλογουέι! Όπως γράφει ο καθηγητής ναυτικής Ιστορίας στη σχολή Ναυτικών Δοκίμων Τρ. Κωνσταντινίδης «ο υιός του Γκαλογουέι διατέλει εις την υπηρεσία του Μωχάμετ Άλι της Αιγύπτου και το μηχανουργείο του δεν είχε τα μέσα να κατασκευάσει ουδέ μίαν μηχανήν εντός της προθεσμίας». Επιπλέον ο Κόχραν πειραματίστηκε με τις μηχανές με αποτέλεσμα νέα καθυστέρηση. Στην αγωνιώδη έκκληση για συντόμευση επειδή η Ελλάδα χανόταν, ο Κόχραν απάντησε, όπως αναφέρει ο Χόου: «Δεν πειράζει, θα αποκτήσουμε έτσι μεγαλύτερη τιμή σώζοντάς την»

Τελικά κατασκεύασαν μόνο 4 πολεμικά! Και τι πολεμικά; Η «Επιχείρηση» όπως ονόμασαν το ένα, μόλις βγήκε από τον Ταμεση έσκασαν τα καζάνια της και το τιμόνι διαλύθηκε. Γύρισε στο Πλύμουθ για επισκευές. Το άλλο, ο «Ακαταμάχητος» μόλις βγήκε από το ναυπηγείο έσκασαν τα καζάνια του και βούλιαξε στον Τάμεση! Τελικά δύο σαράβαλα έφτασαν στην Ελλάδα και αυτά...μετά το τέλος, ουσιαστικά, της Επανάστασης.

Αφού τακτοποίησε τόσο ωραία τις υποθέσεις ο Κόχραν αποφάσισε να ξεκινήσει για την Ελλάδα. Πώς όμως; Η Ελληνική κυβέρνηση δεν φείδεται εξόδων: Δίνονται 10.000 χρυσές λίρες(!) και αγοράζεται το κότερο «Μονόκερος» με το οποίο ο Κόχραν ξεκινά έχοντας πάρει για οδοιπορικά και 2.500 δολάρια! Και που πάει; Τον Μάη του 1826 περνά το Γιβραλτάρ και αράζει για διακοπές στην Ιταλία, η ελληνική κυβέρνηση έχασε για μήνες τα ίχνη του... «αρχιναύαρχου» και έστειλαν καράβι από την Ύδρα για να τον βρει.

Για να γίνει ο «εξευτελισμός της τέλειος», η Ελληνική κυβέρνηση είχε στείλει, στις 25 Μάρτη 1826, επιστολή στη φρουρά του Μεσολογγίου που πεινούσε και έτρωγε ποντίκια: «Ηγοράσθησαν δύο σκούνα με τις οποίες θέλει έλθη και ο λόρδος Κόχραν τα δε λοιπά ατμοκίνητα θέλουν έρχεσθαι το εν κατόπιν του άλλου κατά μήνα...»!

Ο τυπικός Άγγλος караβανάς Τσωρτς

Ο Ρίτσαρντ Τσωρτς γεννήθηκε το 1784 στο Κορκ. 16 χρονών κατατάχτηκε στον Αγγλικό στρατό και ακολούθησε την τυπική πορεία στρατιωτικού. Πήρε μέρος στους Ναπολεόντειους Πολέμους. Το ιδιαίτερο στοιχείο ήταν η «ειδίκευσή» του στη διοίκηση ξένων, μισθοφορικών στρατευμάτων. Το 1806, ως λοχαγός στους «Βασιλικούς

Κυνηγούς της Κορσικής», το 1809 ως ταγματάρχης στο «Ελαφρύ Ελληνικό Πεζικό» και τελικά το 1812 αντισυνταγματάρχης – διοικητής του 1ου και 2ου «Συντάγματος Ελαφρού Πεζικού του Δούκα της Υόρκης». Με τις μονάδες αυτές θα καταλάβει το 1813 τους Παξούς έχοντας αξιωματικούς Έλληνες αρματολούς με πιο χαρακτηριστική περίπτωση τον ταγματάρχη Θ. Κολοκοτρώνη.

Μετά το τέλος των Ναπολεόντειων πολέμων θα συνδεθεί με τις Βρετανικές Μυστικές Υπηρεσίες και θα βρεθεί στη θέση του «Βρετανικού Στρατιωτικού Συνδέσμου» στον Αυστριακό Στρατό. Με «άδεια» της Βρετανικής Κυβέρνησης περνά στην υπηρεσία του βασιλιά Φερδινάρδου του Α΄ των Δύο Σικελιών. Με τον βαθμό του Υποστράτηγου και με πρόσχημα την καταπολέμηση της «ληστείας» θα επιβάλει τρομοκρατία. Η «επιτυχημένη» θητεία του θα του αποφέρει αναγνώριση και τίτλους από τον Βασιλιά. Όταν όμως το 1820 θα ξεσπάσει η Επανάσταση των Καρμπονάρων θα φύγει τρέχοντας από το Παλέρμο αλλά τελικά δεν θα αποφύγει τη σύλληψη από τους Επαναστάτες στη Νάπολη. Όταν αποφυλακίστηκε γύρισε στην Αγγλία όπου έμεινε άπραγος ως το 1826. Τότε, μετά τα Δάνεια, φούντωσε μέσα του ο ... «φιλελληνισμός»! Όπως αποκαλύπτει ο βιογράφος (και απολογητής) του Κόχραν, Κρίστοφερ Λούντ, γνωρίστηκε με τον Κόχραν στην Ιταλία ο οποίος και τον επέλεξε για συνεργάτη.

Ποιος χρειαζόταν διεθνείς τυχοδιώκτες;

Ανάμεσα στα τόσα που η επίσημη ιστορία αποφεύγει να θέσει – και προφανώς να απαντήσει – είναι και το απλό ερώτημα: Γιατί; Γιατί το Ελληνικό κράτος, που είχε σπουδαίους στρατιωτικούς ηγέτες, κατέφυγε στις υπηρεσίες «τυχοδιωκτών» (η λέξη που διαχρονικά χρησιμοποιείται για τους μισθοφόρους, τα διεθνή καθάρματα);

Μία απάντηση επιχείρησε να δώσει ο ίδιος ο Κόχραν. Με βάση γράμματά του Κόχραν που διέσωσε, ο Κρ. Λούντ γράφει: «Όλα ήταν χάος όταν έφτασε. Οι Έλληνες νικημένοι παντού βρίσκονταν στα πρόθυρα Εμφυλίου πολέμου»! Πρόκειται για ψέμα, για τερατώδες ψέμα. Όταν ο Κόχραν έφτασε στον Πόρο, στις 5 Μάρτη του 1827, η στρατιωτική κατάσταση, με τις πιο ψύχραιμες εκτιμήσεις, μπορούσε να χαρακτηριστεί τουλάχιστον ικανοποιητική: Εκεί που μετά τη πτώση του Μεσολογγίου όλα έμοιαζαν χαμένα, η εκστρατεία του Καραϊσκάκη στη Ρούμελη και ο κλεφτοπόλεμος του Κολοκοτρώνη στον Μοριά είχαν ανατρέψει την κατάσταση: Ο Ιμπραήμ στον Μοριά είχε καθηλωθεί ενώ στη Ρούμελη ο Καραϊσκάκης μετά από συνεχείς νίκες είχε εγκλωβίσει τον Κιουταχί στην Αττική. Στον Πειραιά είχε συγκροτηθεί το

μεγαλύτερο στρατόπεδο που οι Έλληνες είχαν στην Επανάσταση: Περισσότεροι από 10.000 άνδρες από όλη την Ελλάδα με αρχιστράτηγο τον Καραϊσκάκη, ενιαίο Επιτελείο και Επιμελητεία. Όλοι οι ιστορικοί συμφωνούν πως η ήττα του Κιουταχί ήταν θέμα χρόνου.

Αντίστοιχα στη θάλασσα, παρά τη συγκέντρωση 4 αρμάδων (Τουρκική, Αιγυπτιακή, Τουνεζιού και Αλτζεριού) οι Οθωμανοί δεν είχαν καταφέρει να κυριαρχήσουν, έστω κι αν η Ελληνική κυβέρνηση δεν είχε δώσει ούτε μία λίρα, από τα εκατομμύρια των δανείων, για τον στόλο. Φαντάζει λοιπόν ανεξήγητη η αφαίρεση της αρχηγίας από τους Έλληνες διοικητές που νικούσαν παντού.

Το πολιτικό παιχνίδι

Η απάντηση βρίσκεται στις ραγδαίες πολιτικές εξελίξεις: Στην ίδια Εθνοσυνέλευση της Τροιζήνας, στις 2 Απρίλη του 1827, θα εκλεγεί κυβερνήτης της Ελλάδας για 7 χρόνια ο Καποδίστριας. Αποτελεί πολιτική ανορθογραφία, η Εθνοσυνέλευση που ελεγχόταν από το Αγγλικό κόμμα και παρέδωσε την ηγεσία του Ελληνικού Στρατού και Ναυτικού σε Άγγλους πράκτορες να εκλέγει κυβερνήτη έναν πολιτικό αντιπαθή στην Αγγλία και με την ταμπέλα του «Ρωσόφιλου»! Το παρασκηνιακό πολιτικό παιχνίδι έχει μεγάλο ενδιαφέρον.

Ο Ν. Δραγούμης γράφει: «Αλλά τις πρώτος συνέλαβεν την ιδέαν της αναγορεύσεως του Καποδίστρια και τις υπεκίνησε την πρόσκλησιν; Καθόσον γνωρίζω ο Κολοκοτρώνης και ο Καραϊσκάκης αποφάσισαν να τον καλέσωσι ... φροντίσωσι δε να μη δυσαρεστηθή και η Αγγλία».

Στην Γενεύη το 1839 κυκλοφορεί το βιβλίο «Letters diplomatiques» του Καποδίστρια. Στον πρόλογο γράφονται τα εξής: «Ο Καποδίστριας συγκέντρωσε τους πόθους των έντιμων ανθρώπων. Ο Καραϊσκάκης του έγγραψε καλώντας τον να έρθει να βοηθήσει. Χωρίς να περιμένει την απάντησή του συνεννοήθηκε με τον Κολοκοτρώνη... Χρησιμοποίησαν την επιρροή που είχαν για να υποτάξουν τις ταπεινές φιλοδοξίες».

Βρισκόμαστε στα 1827 και είναι πια προφανής, ακόμα και σε ανθρώπους χωρίς τον οξύτατο νου και το πολιτικό ένστικτο των δύο στρατηγών, η επιδίωξη της Αγγλίας, την αποτυπώνει ο Μακρυγιάννης: «Ότι την πατρίδα την ήθελαν (οι Άγγλοι και το Αγγλικό κόμμα) από τον Ισθμόν και κατά την Πελοπόννησον, όχι από τον Ισθμόν και κατά την Ρούμελη. Και πολεμούσαν τον Καραϊσκάκη όπου δούλευε να ξαναλευτερώσει τη Ρούμελη.»

Με απλά λόγια, η Αγγλία επεδίωκε τη δημιουργία ενός προτεκτοράτου, περιορισμένο στην Πελοπόννησο και σε λίγα νησιά. Την αντίκρουση αυτών των επιδιώξεων με την εκμετάλλευση των αντιθέσεων μεταξύ των μεγάλων δυνάμεων μπορούσε να επιτύχει μόνο ο Καποδίστριας, για πολλούς λόγους. Ο Γέρος του Μοριά κι ο αγράμματος γύφτος, ο μούλος της Καλογριάς είχαν δίκιο, και αυτό αποδείχτηκε. Ουσιαστικά έφεραν την, ελεγχόμενη από τους Άγγλους, Εθνοσυνέλευση προ τετελεσμένου.

Παρόλα αυτά, προκαλεί απορία η, εύκολη, αποδοχή της πρότασης. Κι εδώ υπάρχει παρασκήνιο: όταν στην Εθνοσυνέλευση ο Κολοκοτρώνης έθεσε την πρόταση για τον Καποδίστρια, κανείς δεν τόλμησε δημόσια να εναντιωθεί. Το ίδιο απόγευμα, «αντιπροσωπεία» με επικεφαλής τον Υδραίο μεγαλοκαρaboκύρη Γ. Κουντουριώτη και τους Καρακατσάνη και Μακρή, επισκέφτηκε τον Κολοκοτρώνη. Του ζήτησαν να συναντηθεί με τον Άγγλο στόλαρχο Άμιλτων, θεωρώντας αναγκαία τη συμφωνία του. Οι καρaboκύρηδες θεωρούσαν δεδομένη την άρνηση του Άγγλου ναυάρχου.

Ο Κολοκοτρώνης επισκέφθηκε τον Άμιλτων στη ναυαρχίδα. Στα «Απομνημονεύματά» του αναφέρει πως ζήτησε από τον Άμιλτων να ορίσει η Αγγλία (ή μια άλλη μεγάλη δύναμη) βασιλιά της Ελλάδας. Ο Άμιλτων αρνήθηκε κατηγορηματικά, εξέλιξη για την οποία ο Κολοκοτρώνης ήταν σίγουρος. Κάθε άλλη απάντηση θα σήμαινε πως η Αγγλία αναγνωρίζει την ανεξαρτησία της Ελλάδας. Τότε ο Κολοκοτρώνης έθεσε την πρόταση για Έλληνα κυβερνήτη. Ο Άμιλτων δέχτηκε, έχοντας υπόψη του τον Μαυροκορδάτο, όπως βεβαιώνουν ο Γερβίνος και άλλοι ιστορικοί. Η αναφορά του Κολοκοτρώνη στον Καποδίστρια τον αιφνιδίασε και «με σύγχυσιν του πνεύματος», όπως γράφει ο Κολοκοτρώνης, το αποδέχτηκε.

Θα αναρωτηθούμε όπως γλαφυρά κάνει κι ο Φωτιάδης: «Καλά, τόσο κουτός ήταν ο ναύαρχος Άμιλτων που τον τύλιξε τόσο εύκολα ο Γέρος;». Προφανώς όχι! Στην πραγματικότητα θεωρούσε μη υπάρχον το ζήτημα, σίγουρος πως ο Καποδίστριας θα αρνιόταν. Σε αυτό συμφωνούν όλοι οι ιστορικοί. Αναφέρουμε ενδεικτικά:

Ο Σπ. Τρικούπης, υπαρχηγός του Αγγλικού κόμματος: « Εφρόνουν και ο Κάνιγκ και ο στόλαρχος Άμιλτων ότι ο Καποδίστριας θα απειποιείτο. Αυτού του φρονήματος ήτο ολόκληρη η Αγγλική κυβέρνηση»

Ο Γκ. Χέρτσμπεργκ: «Ο φρόνιμος στόλαρχος Άμιλτων φρονών ότι ο κόμης Καποδίστριας έμελλε να απορρίψη την γενομένην αυτώ προσφοράν, συνήνεσεν άκων εις την υποψηφιότητα ταύτην.»

Την ίδια άποψη διατυπώνουν ο Γκόρντον, ο Γερβίνος, ό Χόου και άλλοι ιστορικοί. Εδώ λοιπόν βρίσκεται η εξήγηση της σπουδής να τεθούν οι ένοπλες δυνάμεις της Ελλάδας υπό τον έλεγχο πρακτόρων της Αγγλίας. Μια Ελλάδα που θα κέρδιζε την ελευθερία της με τις δικές της δυνάμεις, που θα ήταν, στοιχειωδώς, κράτος ανεξάρτητο και με αξιοπρεπή έκταση έχοντας Κυβερνήτη τον Καποδίστρια αποτελούσε κίνδυνο για την Αγγλία. Έσπαγε έναν κρίσιμο κρίκο στη βασική φλέβα της Αυτοκρατορίας, τον μεγάλο εμπορικό δρόμο για τις Ινδίες. Άρον άρον λοιπόν θα διακόψει ο Κόχραν τις διακοπές του στην Ιταλία κι ο Τσωρτς τις βόλτες στο Λονδίνο.

Ο ερχομός των «σωτήρων»

Στις 5 Μάρτη του 1827 ο Κόχραν φτάνει στον Πόρο. Πρώτος τον υποδέχεται ο Μαυροκορδάτος. Στην ορκωμοσία του ο Κόχραν ορκίζεται θεατρικά στο ξίφος του με τα λόγια που ο ίδιος διασώζει στο βιβλίο που κυκλοφόρησε στο Λονδίνο το 1837 με τίτλο «Wanderings in Greece»: «Ορκίζομαι να υπηρετήσω πιστώς την Ελλάδα και να χύσω υπέρ αυτής το αίμα μου, αν φανή κι η Ελλάς πιστη εις εαυτήν»! Σωστά παρατηρεί ο Ν. Δραγούμης, που ήταν αυτόπτης, πως ο Κόχραν έκανε σαφές το «πρόσκαιρον και φιλοκερδές της εν Ελλάδι διατριβής...». Ακόμα πιο καυστικός ο Φωτιάδης σχολιάζει: «Δόλια πατρίδα, έξι χρόνους χύνανε ποτάμι το αίμα τα παιδιά σου για να έρθει ο λόρδος να σου δώσει μαθήματα πατριωτισμού»!

Οι πρώτες του ενέργειες: Ανεβάζει στη ναυαρχίδα, τη φρεγάτα «Ελλάς» το ναυαρχικό σήμα του, όμως κυβερνήτης της παραμένει ο Μιαούλης,. Ο Λόρδος δεν είχε χρόνο για τέτοια, άλλα ήρθε να κάνει. Η μόνη αλλαγή που επιφέρει είναι πως προσλαμβάνει τον μάγαιρα του Ναπολέοντα (!) αντί αδρής αμοιβής! Μετά προχωρά σε πιο σοβαρά θέματα: «προσλαμβάνει» ως γραμματέα τον Έντ. Μάσον, πατενταρισμένο πράκτορα που μιλούσε εξαιρετικά τα Ελληνικά. Και το κυριότερο, ενδεικτικό προθέσεων: αντί να ενισχύσει, με τα μεγάλα χρηματικά ποσά που είχε στη διάθεσή του, το νικηφόρο στράτευμα του Καραϊσκάκη, συγκροτεί μισθοφορικό σώμα από 1000 Υδραίους και 200 Κρητικούς πρόσφυγες με έδρα τα Μέγαρα και διοικητή τον ... ανιψιό του, ταγματάρχη Urguhart. Ο στόχος θα φανεί ξεκάθαρα λίγο αργότερα. Στις 3 του Απρίλη ορκίζεται αρχιστράτηγος ο Τσωρτς.

Ας ακούσουμε τον Μακρυγιάννη: «Και γίνηκε ναύαρχος ο Κοκράν, αρχιστράτηγος ο Τσούρτσης. Κι ο Κοκράν θα πήγαινε τα καράβια στα βουνά κι απάνου εις τα κάστρα. Κι έλεγε των Ελλήνων ο Τζούρτζης πως

με τη γολέτα θα κυνήγαγε τους Τούρκους. Ο Μιαούλης ο καημένος με τα σταροκάραβα αλώνιζε τους τριπόντες και τις φρεγάτες των τούρκων. Ο Καραϊσκάκης με τους γυμνούς του έφκιαγνε πύργους με τα κεφάλια των Τούρκων. Οι δύο Έλληνες δεν ξέραν τις μηχανές των Ευρωπαϊκών μεγάλων ανδρών, ούτε τα καράβια ξέραν να κολλήσουν στα βουνά ούτε στη στεριά να πολεμούν με γολέτες...». Μη βιαστούμε να κατηγορήσουμε τον Μακρυγιάννη για σοβινισμό κι εχθρότητα προς τους ξένους, υπάρχουν άλλα για να τον κατηγορήσουμε. Οι περίεργες αναφορές του για «καράβια στα βουνά» έχουν απίστευτες αλλά υπαρκτές εξηγήσεις.

Όταν ήρθε ο Κόχραν, ανάμεσα σε αυτούς που παρουσιάστηκαν μπροστά του, ήταν κι οι μπουρλοτιέρηδες του Ναυτικού. Τη συνάντηση εξιστορεί ο μπουρλοτιέρης Κ. Νικόδημος: Ο Κόχραν, μετά τις χειραψίες, τους δήλωσε γελώντας πως «θα παραβγούμε τώρα. Θα φτιάξω μπουρλότα που θα χαλάνε κάστρα». Κι εξήγησε στους άναυδους θαλασσινούς: «Θα γεμίζουμε το μπουρλότο μπόμπες. Θα σιμώνει το κάστρο, θα του βάζουμε φωτιά. Οι μπόμπες θα τινάζονται ψηλά και θα το καταστρέφουν»! Γράφει ο δυστυχής Νικόδημος: «Τα τοιαύτα θα θεωρούνται μυθώδη αλλά βεβαιώ τους αναγνώστας ότι έγραψα γυμνήν και καθαράν την αλήθειαν, ό,τι εκ στόματος του ιδίου λόρδου ήκουσα»!

Αστειευόταν ο Κόχραν ή ψεύδεται ο Νικόδημος; Δυστυχώς, τίποτα από τα δύο! Το Ελληνικό κράτος παραχώρησε στον Κόχραν πολεμικό πλοίο. Αυτός έφερε χτίστες και πέτρες (!) και έχτισε όλο το εσωτερικό του! Το ονόμασε «Μυριόφουρνον» (η λέξη «μπουρλότο» ήταν πολύ λαϊκή ...) και όταν ετοιμάστηκε ξεκίνησε να το πάει στην ... Αλεξάνδρεια για να την κάψει! Φυσικά, μόλις το πλοίο βγήκε από τον Πόρο, άνοιξε από το βάρος και βούλιαξε!

Αλλά και η αναφορά του Μακρυγιάννη για «γολέτες στη στεριά» δεν είναι τυχαία. Όταν ο Τσωρτς ανέλαβε αρχιστράτηγος πήρε τη γολέτα «Μονοκέρος» και άραξε στον Σαρωνικό. Ο «Αρχιστράτηγος» δεν πάτησε ούτε μια στιγμή το πόδι του στην ξηρά, να επιθεωρήσει έστω μια φορά το στράτευμά «του». Άλλωστε, ο Τσωρτς εφεδρεία ήταν, το κύριο βάρος της αποστολής το σήκωνε ο Κόχραν. Ο Καραϊσκάκης, με το γνωστό βιτριολικό ύφος του, σε μια σύσκεψη του Επιτελείου του αναρωτήθηκε τάχα «αθώα» για την απουσία του Τσωρτς. Όταν πήρε την αναμενόμενη απάντηση σχολίασε «Οι Ευρωπαίοι στρατηγοί έτσι κάνουν τον πόλεμο; Κάθονται στις γολέτες, μακριά από το ασκέρι τους; Δεν βλέπουν ποτέ φάτσα τον εχθρό»;» Φυσικά, από τη στιγμή εκείνη όλο το στράτευμα αποκαλούσε τον Τσωρτς «Καπετάν Γολέτα».

Για να λέμε τα πάντα, εξίσου πραγματική είναι και η εικόνα του Μακρυγιάννη «Εφκιαγνε πύργους με τα κεφάλια των Τούρκων»! Αναφέρεται σε όσα ακολούθησαν τη μεγάλη νίκη του Καραϊσκάκη στην Αράχοβα. Μετά το τέλος της μάχης, οι Έλληνες έκοψαν εκατοντάδες κεφάλια πεθαμένων Τούρκων και με αυτά έφτιαξαν έναν πύργο! Η αποτρόπαια αυτή πράξη μπορεί να εξηγηθεί από τις συνθήκες, τα ήθη της εποχής και τις σκοπιμότητες, άλλωστε η αναφορά του Μακρυγιάννη δείχνει τον αντίκτυπό της: Θαυμασμός για τους Έλληνες, τρόμος για τους Τούρκους! Μπορεί να εξηγηθεί, σε καμία περίπτωση όμως δε μπορεί να δικαιολογηθεί στο όνομα καμιάς σκοπιμότητας. Χωρίς περιστροφές: Βαρβαρότητα!

Ο Κόχραν για τους Έλληνες

Το 1ο μέρος αξίζει να ολοκληρωθεί δίνοντας τον λόγο στον «σωτήρα» που επέλεξε η Ελληνική (;) κυβέρνηση. Ας ακούσουμε τη γνώμη του για τους Έλληνες που πολεμούσαν, με βάση τα γράμματά του που σώθηκαν. Γράφει ο Κρ. Λούντ:

«Ο ελληνικός στρατός είταν συγκροτημένος από απείθαρχητες ληστρικές ορδές, πιο απάνθρωπες κι από τους Τούρκους. Αρνιόνταν να πολεμήσουν αν δεν είχαν κάποιο υλικό κέρδος... Οι ναυτικοί τους ήταν πολύ χειρότεροι, τα γράμματα του Κόχραν είναι γεμάτα με διηγήσεις για την καταπληκτική ανικανότητά τους κι απειθαρχία, τους παρουσίαζαν αυτό που αληθινά ήταν, μια πειρατική συμμορία.»

Όταν έφυγε από την Ελλάδα, έχοντας ολοκληρώσει το «έργο» του, μιλά στον πρόεδρο του Φιλελληνικού Κομιτάτου της Γαλλίας: «Οι Έλληνες είναι οι μεγαλύτεροι δειλοί από όσους ποτέ συνάντησα... Βρέθηκα στα χέρια άγριων και μανιακών βαρβάρων που οδηγούνται από δίχως όρια απληστία να αδράξουν χρηματικό ή ταπεινό κέρδος...»!

Ένα μικρό σχόλιο: Δύσκολα λες για έναν λαό που έδωσε 200.000 νεκρούς πως πολεμά μόνο για λάφυρα. Δύσκολα λες «Ανίκανους» ναυτικούς που με μαούνες νίκησαν 4 αρμάδες. Άγιοι, φυσικά, δεν ήταν οι Έλληνες Επαναστάτες. Να τους μέμφεται όμως για «φιλαργυρία» ένας διεθνής μισθοφόρος, ένας πράκτορας με μόνο Θεό το χρήμα... Ε τότε το «αι στον διάολο» βγαίνει αυθόρμητα! Τι φταίει όμως αυτός; Αυτοί που τον έφεραν έχουν την ευθύνη.

Μαζί τους και «πνευματικοί άνθρωποι» σαν τον γυμνασιάρχη Φιλ. Μάγνη που στις 23 Απρίλη του 1827 δημοσίευσε στην «Γενική

Εφημερίδα της Ελλάδος» το ακόλουθο υμνητικό ποίημα για τον ...Κόχραν! Οι πρώτοι στίχοι:

«Γυθοσύνης ιαχή εμώ άφνω ούατε πλήξε

Πάσαν αν ορνυμένη πολεμόκλονον Ελλάδαν γαίαν

Φρούδον κηδοσύνης πυκινόν νέφος είθαρ εγένετο...»

Τραγική λεπτομέρεια: Αυτό το πράμα δημοσιεύεται τη μέρα που με τις «φροντίδες» και του Κόχραν δολοφονείται ο Καραϊσκάκης και ξεκινά η μεγαλύτερη τραγωδία της Επανάστασης! Οπότε... «Αι στο διάολο και συ, δάσκαλε»!

Επίλογος

Ας σταματήσουμε εδώ, το 1ο μέρος. Οι δύο Άγγλοι «αρχηγοί» φτάνουν στην Ελλάδα και αμέσως μεταφέρονται εκεί που κρίνονταν όλα: Στην Αττική, όπου ο θριαμβευτής Καραϊσκάκης έχει μπλοκάρει τον Κιουταχή κι ετοιμάζεται για την αποφασιστική νίκη. Τα γεγονότα που θα ακολουθήσουν και θα τα παρουσιάσουμε στο 2ο Μέρος αυτής της ενότητας, είναι μια τραγωδία που καθόρισε σε μεγάλο βαθμό τη στρατιωτική έκβαση της Επανάστασης, την πορεία του αγώνα και σε σημαντικό βαθμό την ίδια τη φυσιογνωμία της νεότερης Ελλάδας. Σε αυτήν την τραγωδία, όπως θα δούμε, κεντρικά πρόσωπα θα είναι ο Κόχραν κι ο Τσωρτς, οι δύο «φιλέλληνες» που η τσούλα η επίσημη ιστορία... ξεχνά και τα ονόματά τους!

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

«Αρχείον Γεωργίου Καραϊσκάκη 1826 – 1827»

«Αρχείον Κοινότητας Ύδρας»

Cochrane T. «Wanderings in Greece»

Δραγούμη Ν. «Ιστορικά Αναμνήσεις»

Gervinus G. «Ιστορία της Επανάστασεως και Αναγεννήσεως της Ελλάδος»

Gordon T. «History of the Greek revolution»

Howe S. «An Historical Sketch of the Greek Revolution»

Κόκκινου Δ. « Η Ελληνική Επανάσταση»

Κολοκοτρώνη Θ. «Απομνημονεύματα»

Lloyd Chr. «Lord Cochrane»

Μακρυγιάννη Ι. «Απομνημονεύματα»

Νικόδημου Κ. «Υπόμνημα περί κατασκευής πυρπολικών»

Κωνσταντινίδη Τρ. «Καράβια, καπεταναίοι και συντροφοναύται»

Τρικούπη Σπ. «Ιστορία της Ελληνικής Επανάστασεως»

Hertzberg G. «History of Greek Revolution»

Δημοσιευμένο στις 5 Νοεμβρίου 2020 στο <https://www.kommon.gr/istoria/>